

DEDIŠČINA V VRTINCU SPREMEMB PRILOŽNOSTI IN IZZIVI

36. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE in
14. TEDEN KULTURNE DEDIŠČINE **26. 9.–10. 10. 2026**

REGIONALNO SREČANJE DNEVOV EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE IN TEDNA KULTURNE DEDIŠČINE

17. marec, 13.00–16.00, Grad Prem, Prem 39, Prem

Obvezna prijava na brezplačni izobraževalni program je preko spletnega naslova:
<https://dekd.zvkds.si/sl/dekd/regionalna-srecanja>.

Program srečanja:

- 13.00: dr. Gregor Kovačič, župan Občine Ilirska Bistrica: Pozdravni nagovor
- 13.05: Ernesta Drole, vodja Območne enote Nova Gorica, ZVKDS
- 13.10: Nataša Gorenc, ZVKDS: Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD), Teden kulturne dediščine (TKD) in letošnja tema Dediščina v vrtincu sprememb – priložnosti in izzivi
- 13.35: Milena Antonić, ZVKDS, Območna enota Maribor: Ko dediščina zaživi: napotki za načrtovanje dogodkov DEKD in TKD
- 13.50: Minka Osojnik, konservatorska svetovalka, ZVKDS, Območna enota Nova Gorica: Dediščina Toneta Kralja v primorskih cerkvah – priložnosti in izzivi
- 14.15: Aneja Rože Kravanja, Občina Ilirska Bistrica: Skrb za ohranjanje kulturne dediščine v občini Ilirska Bistrica

14.30–14:50: Odmor

- 14.50: Maja Žižek, Aleksandra Kolar, Tia Ambrožič, Vrtec pod gradom: Plečnikova Ljubljana ter Arhitektura kot dediščina in umetnost
- 15.05: Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak: Predstavitev pohodov po učni poti »Beu kamn« in po Vilharjevi učni poti ter Osnovna šola Rudija Mahniča Brkinca Pregarje: Oskrba s pitno vodo v Brkinih
- 15.20: Lea Trebec Tomažič, Krajevna skupnost Ostrožno: Po stopinjah kulturne dediščine, Ostrožno Brdo
- 15.35: Sprehod po Kettejevem Premu (ogled gradu Prem, Kettejeve spominske sobe, stalne razstave Šolski živžav in cerkve sv. Helene na Premu)

Kontakti:

Milena Antonić: milena.antonc@zvkd.si, T: 041 365 984
Nataša Gorenc: natasa.gorenc@zvkd.si, T: 051 273 305
www.zvkd.si/dekd

Namen Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) je spodbuditi zanimanje javnosti za varstvo kulturne in naravne dediščine in javnosti predstaviti idejo o skupni kulturni dediščini, o bogastvu in kulturni raznolikosti Evrope; spodbujati k reakciji na socialne, politične in ekonomske izzive.

DEKD predstavljajo najprepoznavnejšo akcijo pod okriljem Sveta Evrope in Evropske Unije na področju kulture, saj sodeluje 50 držav, 6.000 mest, 30.000 kulturnih spomenikov, obišče jih več kot 20 milijonov obiskovalcev. Vse države delujejo po sprejetih **smernicah**:

- DEKD se prirejajo vsako leto septembra (v Sloveniji zadnji teden v mesecu septembru);
- odpirajo se vrata spomenikov, ki so sicer zaprta za širšo javnost;
- DEKD vključujejo obiske spomenikov, ki so sicer odprti za javnost pod pogojem, da gre za dodatne dejavnosti, kot so posebna vodstva, delavnice, koncerti, predstave, okrogle mize, simpoziji ...;
- vstop na dogodke je brezplačen ali je vstopnina znatno znižana;
- dogodki so usmerjeni k družinam in spodbujajo udeležbo otrok in mladih;
- vse države in lokalni organizatorji uporabljajo poimenovanje DEKD, logo DEKD in označijo prireditvena mesta z zastavo DEKD.

DEKD so v Sloveniji od začetka tematsko zasnovani. **Cilji**, ki jih poleg skupnih evropskih uresničujemo v naši praksi pa so:

- spodbujamo sodelovanje laične in strokovne javnosti pri prepoznavanju, promociji in izjemoma tudi pri obnovah kulturne dediščine;
- uporabljamo celovit pristop tako z vidika dediščine kot nedeljivega pojma kot tudi iz vidika delovanja človeka, ki za obravnavo dediščine razvija svojo ustvarjalnost na več področjih;
- težimo k povezovanju slovenskega kulturnega prostora tudi onkraj meja Slovenije;
- vključujemo etnične skupnosti, ki živijo na območju Slovenije;
- z medinstitucionalnim in medresorskim povezovanjem skušamo zapolnjevati vrzeli, ki jih med nas postavljajo okvirji institucionalnega delovanja.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije kot koordinator slovenskih prireditev povabi k sodelovanju institucije, društva, posameznike, ki s svojimi aktivnostmi prispevajo k varovanju in popularizaciji kulturne dediščine. V okviru DEKD se za teden dni v pestrem dogajanju poveže velika množica slovenskih mest, krajev in vasi. Dediščina v teh dneh oživi.

Teden kulturne dediščine (TKD) je nacionalni medresorski projekt z naslednjimi **cilji**:

- z različnimi aktivnostmi želimo spodbujati večjo vključenosti vsebin s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine v vzgojno-izobraževalne procese, v formalnem in neformalnem izobraževanju;
- vrtčevskim otrokom, učencem in dijakom podati osnove prepoznavanja, spoznavanja, ohranjanja in varovanja dediščine. Podučiti jih kako, kje in od koga pridobiti osnovne informacije o dediščini. Kulturna vzgoja na področju dediščine naj postane vzgoja za vse življenje.

V tem pogledu delujemo na dveh področjih: nagovarjamo vzgojitelje in učitelje, naj kulturno in naravno dediščino poglobljeno obravnavajo v učnem procesu. Pri tem naj bodo ustvarjalni, naj popeljejo otroke izven učilnic in naj se povezujejo z dediščinsko stroko pri skupnih projektih. Drugo področje naših aktivnosti pa je spodbujanje muzejev, galerij, arhivov, knjižnic in tudi društev, da pripravijo posebne programe za te ciljne skupine. ZVKDS je nosilec projekta, partnerji pa so: Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavodom RS za šolstvo in Skupnost vrtcev Slovenije pod častnim pokroviteljstvom UNESCO komisije za Slovenijo.

Osnovna vodila TKD: dostopnost vsebin (dogodki so brezplačni), kroskurikularno umeščanje vsebin s področja dediščine, odprto učno okolje, medpredmetno povezovanje, povezovanje organizacij iz različnih področij (dediščina, kultura, izobraževanje, turizem, šport, delovanje lokalnih skupnosti in nevladnih organizacij) in medgeneracijsko povezovanje.